

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו שליט"א

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חביבה גמילות חסדים יותר מן העבודה

כלל לכל מי שהוא 'גדול בתורה'. כלומר, אם תתבונן יתברר לפניך שכל אלו שזכו לתואר 'גדול בתורה' ושכילי התורה נהיו לפניהם כולם היו זורין וזורין מאוד במצוה זו של 'זאהבת לדעך כמון', מצוה זו היתה תמיד נר להגליהם תמיד הצטערו עם צרת הזולת ותמיד היו הוגים במחשבותיהם האין להטיב עם הזולת. ומצוה זו היא שהכשרה אותם לתורה ובזכותה התעלה והתדבק בתורה.

מי לנו גדול כהר"ק בעל הבני יששכר? שכל המעיין בספריו משתומם ומתפלא מגאונותו, על אותו צדיק מספרים שהיה ביכולתו לכתוב בשעה אחת בשתי ידיו, בכל יד ענין אחר, ובחמישים ושמונה שנותיו זכה לחבר המון חיבורים. ואעפ"כ היתה עיקר מגמתו להטיב ליהודים ולהלצם מן המיצר, עד כדי כך הגיעו הדברים שגם בזמנים לחוצים וגורלים היה מוכן ומוזמן לעשות כל מה שאלא ידו כדי לחשב לבבות נשברות. וכמסופר, שבשכבו על ערש דוי סמוך לפטירתו, כשחש ששעותיו ספורים ביקש מהש"ת שיתן לו עוד ג' ימים כדי להתכונן כראוי לעבוד מעולם לעולם והסכימו לכך בשמים וכמובן היו ימים אלו מקודשים כדי לחשוב מחשבות ולתקן בתשובה כל עיוות דק שהקב"ה מדקדק על כך עם צדיקיו.

תלמידיו ומקורביו שידעו מה הם מעשיו של רבם בימים אלו, לא העיזו להיכנס בחדרו ולהפריע, רק עמדו מבחוץ והתבוננו ברבם המתבודד במיטת חליו עם בוראו. אולם לפתע הופיע בבית הצדיק יהודי בלתי מוכר, ומבלי לשאול הרבה שאלות נכנס לחדרו של הצדיק והתיישב סמוך למיטתו, והתחיל לדבר ולתנות את צרותיו בפני הצדיק, באמרו: סוחר הנג, ולפני זמן מה הוצעה ממני השעה העורלית בה הוא נמצא. הר"ק רוחנים נאים מדובר היה בקניית כמות גדולה של צמר במחיר זול, כדי למכרה לאחר מכן במחיר המקובל בשוק. אולם לאכזבתו, אחר שנתקיים המקדש הוול מאוד מחיר הצמר בשוק, וכל רכושיו ירד לטמיון. יותר ממה שהתפלאו התלמידים ממעשיו של הסוחר הבהול על ממונו, התפלאו לראות איך שרם מסב פניו הסוחר, ומקשיב בקשב רב למעוקתו, וכאילו נשתכח ממנו השעה העורלית בה הוא נמצא. הר"ק התעניין בכל פרטי העיסקה והיקף ההפסד שנגרם בעקבותיו, עד שלבסוף דיבר על לבו של הסוחר וניחשו שיקוה לטוב, כי כפי המשווער יעלה שוב מחירו של הצמר תוך תקופה קצרה, ואז תהיה ביכולתו למכור את הסחורה שברשותו במחיר הנג. הסוחר שאכן התנחם פנה לדרכו, והצדיק שקע שוב בהרהורי.

התלמידים לא היו מסוגלים להאמין למה שחזו במו עיניהם, ובטוחים היו שהיה זה ענין שמימי שאין להם השגה בו. הם ביקשו להסביר שהסוחר היה צדיק נסתר שנודע לו ברו"ק שרבע עומד ימים ספורים לפני פטירתו, וביקש לדבר עמו בענינים נעלים על פי משל ומליצה. והיו גם אלו שניסו להסביר את הדברים כהנהגה לענין המעבר לעלמא דקשוט. אולם שונה היתה דעת בנו וממלא מקומו ה"ה הר"ק רבי דוד מדינוב ז"ל, לדעתו היה זה סוחר פשוט, ועל אף שטרוד היה אביו להתקדש בסילודין כדי לעבוד בעלמא דקשוט היה ביכולתו להתפנות כדי להטיב ליהודי הבהול מצרותו וליישב את רוחו הסוערת. מאחר שהיתה זאת משאלת לבו כל ימי חייו, ותמיד היה מוכן ומוזמן למסור נפשו כדי להטיב ליהודי...

ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרע: (י"ד, ג) ופירש"י: חוץ לשלש מחנות שנשתלח שם בימי חלוטיו: ***

הנה עומד לו הכהן בבית ה' ומשרת את בוראו בעבודתו הנשגבה עבודה המעוררת נחת רוח במרומים עבודה המרצה את ישראל לפני בוראם עבודה שעל ידה זוכה גם להשרות את השכינה בתחתונים ואף על פי כן מצוים אותו להיפנות מעבודתו הנשגבה, ולצאת דרך ארוכה עד אותו מקום נידח שבו שוהה המצורע כדי לטהרו ולסייעו לשוב לחיק משפחתו ובקרבת ידידיו ומכריו.

אילו לא היתה התורה מצוה על כך, לא הייתה 'דעת בעלי בתים' משלימה עם סְמָלָךְ כעין זה, כי יאמרו, הן אמת שגם בשעה שהכהן מתעסק בטוהרתו של המצורע, הוא עוסק במצוה, אולם מעלת עבודת הכהונה היא לאין ערוך, כי כאמור בזכותה באה השלימות בעולם, היא המרצה את הש"ת מעולמו, והיא הממשיכה את השכינה בעולם וכשהשכינה שרויה בעולם שרויה הברכה בכל. וכיון שכן למה יִשְׁבִּיתו את הכהן מהעבודה שיש בה תועלת מרובה להכלל כולו, רק כדי להטיב לאיש יחיד? עדיף להסמך ישראלים תלמידי חכמים הבקאים במראות הנגעים ובו בשעה ימשיך הכהן לעסוק בעבודתו הנעלית. אולם כפי שאנו רואים אין זו דרכה של תורה: הקב"ה מעדיף שהכהן יעזוב את משמרתו ואת מעמדו הנשגב ודוקא הוא יופיע לפני המצורע הנדבק, ויעשה כל שביכולתו להחיש את ישועתו. אמור מעתה, שהעבודה לשמח לב נדכאים חביבה לפני הקב"ה יותר מעבודת המקדש!

כְּשֵׁי שֶׁם בַּמִּקוֹם נִדַּח שׁוֹהֵה אִיזָה אָדָם יַחֲדִי וְהָיוּ שְׁבוֹר מִמֶּצֶב, גַּם אִם הוּא עֲצֻמוֹ אִשִּׁים בָּכָךְ, כִּי עֲוֹנוֹתָיו הֵם שֶׁחִבְּאוּ אוֹתוֹ לִידֵי מִצְבוֹ הַעֲטָם, בְּכָל זֹאת אֵין עֲרוֹךְ לִשְׁכֹּרֹו שֶׁל זֶה הַמִּפְנֶה עֲצֻמוֹ כִּי לְהִקָּל עַל צַעְרוֹ. הֵן אִם הוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּפֹעֵל לְחַלּוֹ מִן הַמִּיצָר, וְהֵן אִם מְדַבֵּר עַל לֵב וּמַחֲזִיק וּמְנַחֵם.

אולם גם כעת כשיודעים כבר מעלתו של המיקל מצערם של שבוירי לב וכבר יודעים שאין בכך הפסד להכהן, בכל זאת צריכים להבין למה בחרה התורה שמלאכה זו ייעשה דוקא ע"י הכהן? למה לא יִזְכּוּ במצוה זו גם שאר התלמידי חכמים הבקאים במראות הנגעים? ואפשר לומר שחפץ בוראנו שדוקא משרתיו יתעסקו במצוה רבתא זו, כי כבוד הוא לו שאלו הדואגים לצערם של הזולת הם הם ישירותו...

מענה לא תורה מצוה זו קלה אפילו בעיניהם של המנצלים כל ענותיהם לשרת את בוראם בתורה ובעבודה, וגם הם לא יקמצו מלהקדיש זמן לגמול חסד ולשמח לב נדכאים בכל האמצעים שביכולתם, ובכך יזכו גם כן לעוד יותר נחת רוח בתורתם ובעבודתם כי יתפאר בוראנו שאלו העובדים אותו הם בעלי מידות טובות ודואגים לטובת זולתם. ומלבד מה שמצוה זו היא שבה לעובדי ה' ותלמידי חכמים היא גם מסעייתם להתעלות במעלות התורה, והרי ידוע, הוא מאמרו של רבי עקיבא בירושלמי (נדרים פ"ו ה"א) על מאמר הכותב (ויקרא יט, רב) 'זאהבת לדעך כמון' ש"ה כלל גדול בתורה' ושמעתי פעם אימרה המפרשת את דבריו כך: 'זה' - מצוה זו של 'זאהבת לדעך כמון' הינו

תורני מצודע

ה' אייר תשפ"ה

המסמך לפי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 6:44
מוצ"ש"ק 8:01
ר"ת 8:38

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סו"ק"ש א' 8:24 | סו"ת א' 9:48
סו"ק"ש ב' 9:11 | סו"ת ב' 10:19
| המסמך לפי ששון קיז |

גיליון מס':

780

טיב המערכת

לעשות רצון בוראי

לפני כשמונים שנה בעיר ווילאמסבורג האמריקאית התגוררה אשה אלמנה ענייה ולה בן יחיד, מרוב עונייה לא שלחה את בנה ללמוד בחיידר אלא בבית הספר הציבורי של הגויים ובערב לימדה אותו אותיות ולהתפלל מתוך הסידור, בהגיעו לגיל שתים עשרה שמע שיש חיידר שבו נמצאים רק יהודים ולומדים תורה, והחליט שגם הוא רוצה אבל לאמו לא היה כסף לשלחו בהסעה לקצה השני של העיר, ואפילו מעיל להגן עליו מפני הקור העז לא היה לו, אבל חילד היתום התעקש שרוצה ללכת ללמוד תורה, ובלידת ברידה הסכימה אמו שילך ברגל.

חילד צעד ברגל למעלה משעתיים בקור עז וללא מעיל לנפח, כשהגיע לבניין הול"ת היה רטוב אך למרות זאת גיגש מיד לחדר המנהל וביקש להיכנס לחיידר וללמוד תורה, המנהל התפלא מעולם לא הגיע ילד לבד, וכדי לתתו על קנקנו, שאלו: מה אתה יודע על מה אפשר לבחון אותך? ענה חילד איני יודע כלום מלבד קצת 'סידור', אמר המנהל 'אם כן אינך מומחה לכאן, חילד התחנן להתקבל לכיתה האוטוטיטית כדי שיוכל להתחיל ללמוד כמו כולם, אך המנהל טען כי אין מקום בכיתה זו, נענה חילד וביקש 'התחל לכתוב לי אישור על דף שרציתי ללמוד ואין מקום עבורי? התפלא המנהל לשם מה זה, אמר חילד: אני הרי יתום וכשאניק לעולם האמת ישאלני אבי מדוע לא הלכתי ללמוד תורה? אם אענה לו שרציתי והמנהל לא קיבלני, אבי לא יאמין לי, על כן אבקש שכבוד המנהל יכתוב לי זאת בכתבו כמובן שהילד התקבל ללימוד בחיידר ונגעה גדול ביהודא.

כשאדם נעשה 'מצורע' יש לו מזה בזיון גדול, והתורה עוד מצוה עליו 'זטמא טמא יקרא' ולהוסיף לעצמו עוד בזיונות, ולמרות הקושי שיש בכך, עליו לבטל את רצונו מפני רצון הש"ת, וכך הדבר בכל מצוה מהתורה גם אם זה קשה או לא נוח לנו, עליו לבטל את רצונו ולעשות את רצון הש"ת, כי בכח האמונה הזאת קיבלנו את התורה כשביטלנו את דעותנו והכרנו 'נעשה ונשמע'!

(לפי טיב תורה-תורני)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

הטעם שקוראים תמיד פרשיות תזריע מצורע סביב חג הפסח

ב'הוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה'. נמצא שכל הטעם שלא יכלו לצאת ממצרים כל זמן שלא תיקנו את חטא הלשון, היינו מפני שכל עוד שחטא הלשון אינו מתוקן, אינם ראויים לקבל את התורה שזוהי התכלית של יציאת מצרים.

ולכן דייקא לאחר פסח בימי ספירת העומר וימי ההכנה לקבלת התורה, יש לקרוא פרשיות תזריע מצורע, כדי לעורר את כלל ישראל לתקן את חטא הלשון, כדי שיהיו ראויים לקבל את התורה בחג השבועות.

הטעם שתלמידי רבי עקיבא מוה במיתא אסכרה

ובכלל ימי ספירת העומר, הם ימי תיקון המידות ולכן סיבה ההשגחה העליונה שבשנה פשוטה יקראו פרשיות הללו בימי הספירה, כדי להתעורר מזה לתקן את הדיבורים הרעים כהנהגה לקבלת התורה.

דהנה ידוע שבימי הספירה מתאבלים על מיתת כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בימים אלו מפסח ועד עצרת במיתא אסכרה. וכתב המהרש"א (יבמות סב:) דמזה שמתו כולם במיתא אסכרה, "אולי" יתכן לומר שכל אחד מהם דיבר לשון הרע והיה מספר בגנות חברו, כי הרי סימן ללשון הרע אסכרה (שבת לג.) ולכן מתו כולם במיתא אסכרה. ולכן דייקא בימי הספירה כשמתאבלים על מיתת כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, צריכים ביותר לתקן את החטא של לשון הרע ש"אולי" הם נכשלו בכך.

ולכן סיבה מן השמים שבשנה פשוטה יהיו קוראים פרשיות תזריע מצורע בימי הספירה, כי עצם קריאת פרשיות הללו, יש בכוחם לעורר את כלל ישראל לתקן את הדיבורי לשון הרע שדיברו בעבר, ולהיזהר מהיום והלאה שלא לדבר עוד לשון הרע ודיבורים רעים על חבריהם, וזה גופא יהיה ההכנה הראויה לקבלת התורה, כי דייקא על ידי האחדות בין ישראל, נעשים ראויים לקבלת התורה כמו שנתבאר.

הטעם שמידת הדין פוגעה בתלמידי רבי עקיבא דייקא בימי הספירה

והנה איתא בשער הכוונות להאריז"ל (דרושי הפסח דרוש יב) שהטעם שתלמידי רבי עקיבא נסתלקו דוקא בימים הללו בין פסח לעצרת, אין זה מפני שדייקא בימים הללו לא נהגו כבוד זה בזה, כי באמת היו תמיד קטגורין ושונאין זה את זה, אך כאשר באו ימי ספירת העומר שבין פסח לעצרת, שאז הוא זמן קטנות והם ימי הדין, לכן דייקא אז פגעה בהם מדת הדין על מה שבכל השנה לא נהגו כבוד זה לזה.

וע"פ דבריו אפשר לבאר עוד, שבאמת היה עליהם תביעה גם בכל השנה, למה אינם נוהגים כבוד זה בזה ומדברים לשון הרע זה על זה, אך ביותר וביותר גדלה עתה התביעה עליהם בימי הספירה, איך יתכן שאפילו בימים כאלו, הם עדיין לא משלימים זה עם זה לחיות מעתה באחדות. הרי זה עתה היה חג הפסח שנתבאר שכל היציאה והגאולה היה רק בזכות מה שתיקנו הפגם של לשון הרע, ועתה נמצאים בימי הספירה, שעיקר התיקון הוא האחדות ושמידת הפה והלשון, כדי שיהיו ראויים לקבל את התורה שנצרך לזה שיהיו כל ישראל באחדות כאיש אחד בלב אחד.

ולכן דייקא עתה כשהמשיכו להיות שונאים זה לזה אפילו לאחר הפסח ובימי הספירה, גדלה מאד התביעה עליהם ולכן דייקא עתה פגעה בהם מידת הדין ונענשו. והנה עבודתנו בימי הספירה, להתאבל על מיתתם ולעסוק בתיקון המידות, עד שנזכה להגיע לאחדות שלימה כאיש אחד בלב אחד, ונהיה ראויים לקבלת התורה.

יעזור הש"ת שנזכה לשמור פינו ולשוננו, ובזכות זה נזכה בקרוב לתיקון השלם, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

בשבת זו כשכל ישראל קוראים בתורה ביחד פרשיות תזריע מצורע, בודאי הזמן גרמא להתעורר על ידי לימוד הפרשיות הללו, לשמור את הפה והלשון, ולקבל קבלות טובות בענין זה. וכמו שאמר מרן רבי ישראל סלנטר, שבפרשת שמיני צריכים להתעורר בענין המאכלות האסורות "שכמנסים" לפה, ובפרשיות תזריע מצורע צריכים להתעורר בענין הדיבורים האסורים שאסור "להוציאם" מהפה.

הטעם שלפעמים קוראים פרשיות תזריע מצורע לפני חג הפסח

והנה רואים שנשכב מן השמים שתמיד קוראים פרשיות אלו סביב חג הפסח, בשנה פשוטה לאחר הפסח ובשנה מעוברת לפני הפסח. ובדאי הכל בהשגחה פרטית מן השמים ומשמע מזה שדייקא בתקופת הפסח צריכים להתעורר ביותר שאת וביתר עוז בענין שמירת הלשון.

ובפשטות אפשר לבאר טעם הדבר, כי בערב פסח מצוי יותר הקטטה בבתי ישראל, כי הם ימי בין הזמנים וכולם נמצאים בבית ועסוקים וטרודים מאד בנקיון הבית מכל משהו חמץ, ושכיח הדבר שבאים אז לידי כעס וקטטות ולכן צריכים חיזוק מיוחד בזמנים אלו לשמור את הפה והלשון מכל דיבור רע. ולכן סיבה ההשגחה העליונה, שבשנה מעוברת יקראו פרשיות אלו לפני הפסח, כדי להתעורר מזה לשמירת הפה והלשון, למרות הקושי שנוצר בתקופת ערב פסח להישמר מזה.

כל ענין הירידה למצרים וגלות ושיעבוד מצרים היה מחמת חטא לשון הרע

והטעם שבשנה פשוטה קוראים פרשיות הללו מיד אחרי פסח דהנה כל הענין של חג הפסח ויציאת מצרים וקבלת התורה, הכל תלוי בהזוהרות מלשון הרע. כי כל ענין ירידת ישראל למצרים התחיל על ידי לשון הרע, כמו שכתבו המדרש (תנחומא וישב ב) דזה שסיפר יוסף לשון הרע על אחיו, כמו שנאמר (בראשית לג ב) ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם, זו היתה הסיבה הראשונה לירידת בני ישראל למצרים, כי מחמת זה קנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים, ונשתעבדו שם ארבע מאות שנה.

וכמו כן כל הענין של שיעבוד מצרים היה מחמת הדילטוריא שהיה בין בני ישראל, כמו שנאמר (שמות ב יד) ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר, ופירש"י, "וירא משה - דאלו על שראא בישראל רשעים דלטורין, אמר מעתה שמא אינם ראויין להגאל. אכן נודע הדבר - נודע לי הדבר שהייתי תמה עלי, מה חטאו ישראל מכל שבעים אומות להיות נגדים בעבודת פרך, אבל רואה אני שהם ראויים לכך".

בכל דור צריכים לתקן חטא הלשון כהנהגה לחג הפסח ולאחר שטעם ירידת ישראל למצרים וטעם גלות ושיעבוד מצרים היה הכל מחמת לשון הרע. אם כן מוכרח שלא זכו לצאת ממצרים עד שתיקנו ענין זה. ואכן מבואר להדיא במדבר (וויק"ר אמור לב ה) שגאולת מצרים היה בזכות שנוהרו מלשון הרע.

והנה בכל דור דודר חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים כשם שבמצרים לא היו ראויים להיגאל, עד שתיקנו החטא של לשון הרע, כך בכל דור אי אפשר להיגאל ממצרים רק על ידי שמתקנים מקודם את החטא של לשון הרע. ולכן קוראים לפעמים פרשיות תזריע מצורע לפני פסח, כדי לעורר את כלל ישראל שיתקנו את חטא הלשון, כדי שיוכלו גם בדור הזה לראות עצמם כאילו הם יצאו ממצרים.

בימי הספירה צריכים לתקן את הלשון כהנהגה לקבלת התורה

אך ברוב השנים קוראים פרשיות הללו לאחר פסח כי ידוע שכל הענין של שיעבוד מצרים ויציאת מצרים היה כהנהגה לקבלת התורה, כמו שנאמר (שמות ג ב)

א. הברכה והספירה צריך להיות במעומד, ובדיעבד אם ספר בשיבה יצא (שורע וט"ב ס"א).
ב. מותר לספור בכל לשון, ובלבד שיבין אותו הלשון, ואם אינו מבין, אפילו ספר בלשון הקודש לא יצא, דכיון שאינו יודע מה הוא אומר, אינו נקרא ספירה (ט"ב ס"א). ו"א דאם ספר בלשון הקודש אף שאינו מבין יצא (שאלת יעב"ץ סי' קל"ט, ומביאו שער"ת סק"ג), וע"כ י"א דאם ספר בלשון הקודש ולא הבין, אינו יוספור בלשון שמבין בלא ברכה (הכח ס"א).

ג. אמר ספירת העומר, אך חלם ולא כיון למה שאמר, יצא בדיעבד (גם אני אדבר שיהיה ח"ה ח"ב סי' קמ"ט).
ד. לכתחילה צריך שידע בשעת הברכה איזה יום הוא הולך לספור, ואפילו אם יש בדעתו לומר עם חברו מילה במילה כך שלא יהיה שום הפסק בין הברכה והספירה, אע"כ אין לעשות כן, ובדיעבד אפילו לא ידע ויברך על דעת לסיים כמו שישמע מחברו וסיים כמוהו יצא (שורע ס"ה וט"ב ס"א).

ה. צריך למנות הימים וגם השבועות, שנאמר תספרו חמשים יום, וכתוב שבעה שבועות תספר לך (שורע ס"א וט"ב ס"א).

ו. אם מנה שבועות ולא ימים כגון שאמר ביום השביעי היום שבע אחד ולא הזכיר ימים כלל לא יצא, אך זה דוקא בהשלמת שבוע שאז הוא חייב מדינה להזכיר הימים והשבועות, אבל לאחר השלמת השבועות כגון ביום השמיני אם אמר היום שבע אחד ויום אחד יצא, אע"פ שלא אמר מקודם היום שמונה ימים, וכן אם אמר אז היום שמונה ימים ולא סיים שהם שבע אחד ויום אחד נמי יצא, כי באמצע השבועות אינו אלא מנהג להזכיר הימים והשבועות (ט"ב ס"א, ביחל ד"ה יספור, שער"ת סק"ח).

ז. אם מנה ימים בלבד ולא הזכיר שבועות כגון שאמר היום שבעה ימים ולא אמר שהם שבע אחד, י"א שיעצב, בדיעבד, ו"א שצריך לחזור ולספור ימים ושבועות כדין, ולכן חוזר וסופר בלי ברכה, ואם שכח לחזור ולספור מונה שאר הימים בברכה (ט"ב ס"א).

ח. אומרים שבוע אחד ולא אחת, וכן אומרים שני שבועות ולא שת, דשבוע לשון זכר. עד עשרה אומר ימים ומ"א ואילך אומר יום. וכן יש לומר מני המועד מתחלה כגון אחד ועשרים יום, וכל אלו הדברים אינם לעיכובא אלא לצחות הלשון (ט"ב ס"א).

ט. י"א הנוסח בעומר, וברוב פוסקים הנוסח לעומר, מיהו עיקר ד"ו אינו אלא לכתחלה כדי לבאר העומר מונה מיום שהקריבו את העומר והלאה, ואם לא אמר אלא היום כך

וכך נמי ששאל לחבירו בלשון שאלה אם כך הספירה הלילה, והלה השיב לו הן, כיון שאמר בלשון ספק כ"ע מדור דלא יצא דאין דרך למנות בלשון שאלה וכ"ש המשיב דודאי לא יצא (דעת ס"ה, כ"ח סק"א).
י. אם ספר באותיות א' ב' שאמר היום יום א' או יום ב' או ג' ימים, יש אומרים שיעצב ידי חובתו, ויש אומרים שלא יצא, ויש לחוש לדבריהם לחזור ולספור בלא ברכה (שורע ח"ב ס"ה, ביחל ד"ה מנהג).

המפרשים נעמדו כאן לפרש לשון הכתוב 'והוא' אל הכהן בלשון מתפעל, ומדוע לא אמר 'ואב אל הכהן' או 'ויבוא אל הכהן בלשון ציווי, עיין אבן עזרא ורמב"ן ושאר מפרשים.

ויותר תימה, שמיד אחר כך בפסוק הבא (פסוק ג) נאמר 'ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן וגו', ומכיון שהכהן יוצא אל המצורע מהו אם כן 'והוא' אל הכהן, הלא הכהן הוא שיוצא אליו.

ובדרך הפשט פירושו המכונה, שהבא עניינו אל הכהן, שכן המצורע בעצמו הרי אינו יכול להיכנס אל הכהן אל תוך המחנה, רק 'והוא' הענין והזכר אצל הכהן, כדי שייצא אליו אל מחוץ למחנה לראות אם נרפא נגע הצרעת מן הצרוע.

ובדרך רמז רומז לשון 'והוא' שתפס הכתוב על פי מ"ש בתרגום אונקלוס: "דא תרי אורייתא דסגריא", קורא את המצורע 'סגריא', ודלא כתרגום יונתן שתירגמו 'מצורעא'. וכן בשאר דוכתי מתרגם אונקלוס את המצורע בלשון סגירות, ראה להלן (פסוק ג) 'מכתש סגירותא מן סגריא', וכן באינן.

כנראה מה שהמצורע מוטבס הוא ב'סגירותא' הסגר לפנים מהסגר, עד שבנפשו המנוגעת אינו מוצא את חסרונו, להבין מעצמו שאין תרופה למכתו רק על ידי הכהן. ולפיכך הוא מצידו לא יבוא מעצמו, כי סגירותו מתסבכת אותו סגר לפנים מסגר, ולכן עיקר מה שצריך רחמים הוא בכך שיקויים בו 'והוא' אל הכהן, והעלים מי יביאנו, לרמוז על הנעלם הגדול בעולם ה"ה הבורא ב"ה המסובב כל דבר בעולם זה שאמר 'והוא' שמשמים יראו להביאו אל הכהן כדי לתקנו.

וכן מפורש בפסוקי פרשת תזריע (יג ב-ה) שכל מעשי המנוגע הכל מכוחו של כהן: "אדם כי יתה בעור בשורו שאת או שפתת והוא אל אהרן הכהן, וראה הכהן את הנגע וראה הכהן וטפס אתה והסגר הכהן את הנגע וראה הכהן ביום השביעי וגו'". ללמדך, שכל אלו ההתפתחויות המשתנים בנגע כולם נעשים מתוך מה שראו הכהן, שכשמתחיל הכהן הצדיק בו כדי לתקן את נפשו גורם בו את כל השינויים הללו. שמתחילה אחר שראוה טימא אותו כדי לגלות בו את חסרונו, שבכך היא תחילת הדרך להיקנות שייטמא ויכיר חסרונו. אך לפעמים מתוך הסתכלות הכהן הצדיק בו ראה שאין מראה עמוק ושערה לא הפך לבן, שבכך מתוך הסתכלותו בו מעמידו על דין הסגר כדי לתקנו, וכן בהמשך כל הפרשה.

ללמדנו כוחם של הצדיקים לתקן ולרפאות נפשות ישראל, להחזיר ולקרב ליבם של ישראל בעל אמינות שבשמים. ועליו לקרב עצמנו וליבנו אל הצדיקים ולקיים 'והוא' אל הכהן, כדי שיהיו הצדיקים והחכמים הנקראים 'רופאי הנפשות' (רמב"ם הלכות דעות פ"ב ה"א) מלמדים אותנו הדרך הטובה והישרה להביא אותנו אל התיקון הנכון, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

~*~*~

טיב מעשה מופלא קיבלתי, שממנו נלמד כוח העצום של השפעת הצדיק, כאשר הוא איש ישראל אל הכהן הצדיק, להשיבו אל אביו שבשמים. מן הגוף בעל האמינות אלעזר' ממונקאטש זצוק"ל הודמן פעם לנסיעה ארוכה ברכבת לא הרוק ממנו באותו קרון ישב לו אדם גלוי ראש שהיה נראה כמו גוי גמור לכל דבר, ובמהלך הנסיעה הוציא הלה מתוך תיקו האיש את ארוחתו ופרסה על גבי השולחן. הוא הניח על המסית הקטנה פרוסת לחם, ולאחר מכן שלף מן התק חתיכת 'מקניק' בשר פניולים של דבר אחר רח"ל, ושוב הוציא פרוסת לחם נוספת והניחה מעל המקניק כדי 'לסגור' את הסנדוויץ' כראוי. ולאחר שהכל היה מוכן בשולחן הערוך לפניו, החל חותך מן הסנדוויץ' חתיכות חתיכות וביקש להתחיל היישר בסעודתו הדשנה.

לפתע לבשה את הר"ק ממונקאטש רוח קנאה, כאשר ביושבו מן הצד עקב אחר מעשי האיש ותהלכותיו, הוא פנה לאותו אדם והעיר לפניו: טייערע יוד! [יהודי יקר] אסור לך לאכול זאת! כיצד מנא אתה לעבור בשאט נפש על איסור חמור שבתורה?

אך הלה עשה עצמו כמתעלם והפטיר בבת שחוק אל הרב, מדוע מעלה הרב על דעתו כי יהודי אנכי? ותיכף רצה להשיב אל אכילתו. אולם הרב שהיה מפורסם באם קודש אשר בערה בקרבו בשמחתו באיש, והזריזו על חומרת כשלונ שוב ושוב, ואף הטיב להסביר לו מדוע חזר הוא על תחלתו כמה פעמים הגם שרואה שאין מחאתו פועלת – לפי שכך מצווים אנו בתורתנו הקדושה (בבא מציעא לא): "הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא יט, יז) – אפילו מאה פעמים! הרב לא נח ולא שקט, והוסיף להטיף לו לאותו אדם מנהגת ליבו: הרי איש ישראל קודש אתה! ותעז לך נאמנה מה שחרור לו רבותיו ז"ל (סנהדרין מד.) "ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא", וכבר הוזכרו החכם מכל אדם בספר קהלת (יא ט) "ועל הכל יביאך האלוקים במשפט!"

דבריו של הרב שנאמרו ברובו עבר, וניכרה מהם דאגתו וחרדתו העמוקה לנשמתו של האיש, חזרו כנראה אל תוכיכי ליב, כאשר פתאום נשבר לבבו הקשה ובסערת נפש השליך את כל ארוחתו לאשפת, תוך שהוא פורץ בבכי נסער.

הוא קם ממקומו בסערה וניגש בפיך ברכים אל הרב הקדוש, ושאלו כיצד זה הצליח בתוך רכבת מלאה גוים לזהות זוזקו בו כי יהודי הוא לאחר שמוה עיניו ועיניו טובא כבר נתרקק מאוד מיהדותו, עד שאף אחד מידידיו ומסכריו אינו יודע כלל שהוא יהודי?

חבקו הר"ק ממונקאטש ונשקו על ראשו, והסביר לו בטעם שפתו: כאשר הסתכלתי בסדר הכתך את ארוחתך שמתו לב שאיך נוהג לנגוס מן הפת עצמו, ואינך מחזיק את כל הסנדוויץ' כולו בידך לקרבו אל פיך, כדרכם של הגוים אלא חתכת לך עם הסכין חתיכות חתיכות קטנות. – מתוך כך הסקתי שאיש יהודי אהה ומוטה זה שבידך אינו אלא מבית אבותיך! שכן הנגה זו מצויה רק אצל בני ישראל קדושים כאשר כן נפסק בשולחן ערוך אורח חיים בהלכות הנגה דרך

והוא אל הכהן

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, והוא אל הכהן" י"ב

ארץ שבסעודה (ס' קע ס"ו): "לא ישור אדם פרוסה ויניחנה על השלחן". – הנגה זו, המשיך הרב, אינה מצויה כלל בין הגוים כאשר מקורה היא בשולחן ערוך של היהודים... ומתוך כך הבנתי שאיש יהודי אתה, ומנהג זה שאתה נוהג בו הוא מבית אבא, שכנראה נולדה להורים כשרים וישרים מעם בני ישראל והם שהחזירו כן הנגה טובה וישרה זו!

האיש נפגע עד מאוד, לנוכח הכמתם ורוח קדשם של חכמי ישראל קדושים והודה ברוב התפעלות שהכל אמת ויציב ולא נפל מאומה מדברי הרב, כי אכן הוא נולד וגדל בבית יהודי כשר, אביו ואימו היו יהודים טובים ונאמנים לה ולתורתו. וכאשר היו אביו ואימו רגילים תמיד לחתוך את הפת על השולחן ולאכול ממנה, ומעולם לא נגסו היישר מן הפת כמו הגוים התרגל אף הוא במנהג ישר זה. אבל בצוק העיתים והתפרסות עולם שעברו על עם בני ישראל בעת מלחמת העולם הראשונה פרק ממנו כבר בצעירותו עול תורה ועול מצוות רחמנא ליצלן, ונסחף לדאבון לב אחר התנועות החופשיות שהתרכבו להם באותו דור קשה, וכך התדרדר עד דיוטא התחנתה ונעשה מוסר האוכל נבילות לתיאבון.

כראות הרב שנתפח בליבו פתח תשובה כחודו של מחט, קירבו מאוד באותה נסיעה אריכתא הוא הושיבו על ידו באהבה וחביבות, והרבה לשוחח עימו בדברי מוסר וחיוק, כשהוא מבטיחו בהן צדקו שאין שום סיבה להתייחס הילה, כאשר מוכתרים אנו מפי עליון (שמואל ב יד, ד): "ולא ישא אלקים נפש, וחשב מקושבות לבלי ידח מקנו נדח", שפירשו בספרים הקדושים את כלל לשון הכתוב 'לבלי ידח ממנו נדח', שאפילו אותם הנידחים לא ידחו לגמרי, וניתן להמציא להם תיקון טוב.

סופו של דבר, לא עזב אותו יהודי את הצדיק עד שהחזירו בתשובה שלמה וקיבל על עצמו להקפיד על קלה כבחמורה בכל תור ותר שבשולחן ערוך! ונעשה לחסיד נלהב של הר"ק ממונקאטש ז"ל.

ולמדנו ממוצא טיב מעשה נאמן זה, השפעת הצדיקים לטהר את ישראל, וכאשר 'הוא' אל הכהן רחץ את נפשו ונשמתו להשיבו בתשובה שלמה. – ובדרך אגב ארווחא כאן לקח מוסר נוסף, להבין עד היכן מגעת השפעת הוזהרות בדרכי אבות, שאפילו יהודי שנתדרדר כל כך עד דיוטא התחנתה בזכות שמירתו כבדרך אגב על מנהג קטן שראה בבית אבות נעשה זה 'פתח' וכלי טוב להשיבו בתשובה שלמה אל אביו שבשמים.

~*~*~

אחד מחסידיו של כ"ק מ"ר בעל "אמרי חיים" מוילניץ זצוק"ל שהיה רגיל להשתתף מדי שבת בשולחן הטהור, נישא אליו נעם ושאלו בפיו: היות ועובד הוא קשה לפרנסתו בכל ימות השבוע, ומטבע הדברים בהגיע שבת קודש עיף הוא מאוד מכל עמל, ולכן נרדם הוא ב'טיש' בכל שבת. ועתה חושב הוא שאם בין כך ישן הוא במשך הטיש ומנגמם ואינו משתתף עם הרב בעבודת הקודש, אולי אין טעם בהגיעו אל השולחן הטהור בצורה כזו, הרי לישון יושנים במיטה ולא בטיש...!

בתשובה על שאלתו סיפר לו הרב המפורסם בחכמתו, על סוחר נכבד עשיר ורם מעלה שהיה רגיל להפליג בנסיעותיו הארוכות לצרכי מסחרו ממחוז 'ביאליסטוק' שברוסיה אל עיר הסחר המפורסמת 'לייפציג' שבגרמניה.

מדי תקופה הגיע הסוחר אל בית הנתיבות שבביאליסטוק, וכש לו בדלפק 'כרטיס' נסיעה יקר במקומות השמורים שברכבת המהירה [שנעל-צוג] תפס לו את מקומו השמור בתוככי קרון הרכבת, וכך לאחר שהתיישב והתרועע על הכיסא המרופד והגיעים יכול היה לישון בנעימות בכל הדרך הארוכה...

רוב שעות הנסיעה הארוכה הזו עברו עליו בשינה עמוקה, עד שבסופו של מסע הגיע הסוחר אל מחוז חפצו, ירד מן הרכבת שבתחתה המרכזית של לייפציג היישר אל עסקיו המסועפים!

והנה יתשוב לו אותו סוחר, באם בין כך מבלה אני את כל הנסיעה בשינה עמוקה, למה לי לטרוח ולעלות אל הרכבת? אשכח לי לישון על מיטתי הנחה שבבית! ומתחיל עד שאגיע ללייפציג, שכן לישון יושנים על מיטה...

אולם פשוט וברור שבאופן זה הוא לא יגיע לא ללייפציג ולא לשום מקום גם אם ירבה לישון שעות על גבי שעות הוא ימצא את עצמו לאחר שיתעורר משנתו באותה מיטה ובאותו מקום... – ודק כשכבר יושבים ברכבת הרי הוא בין כך נוסעת ומתקדמת וגם מתוך שינה יגיע אל מחוז חפצו.

הוא הדבר, סיים הרב, במשל דידן. לא הטיש צריכים להגיע כמנהגם של ישראל קדושים תמיד להשתתף בשבתות בשולחנות הטהורים שעורכים הצדיקים ולהתחבר עימם כדא 'והוא' אל הכהן. גם אם מנגמם אתה ונרדם במהלך הטיש, סוף סוף תגיע אל מחוז חפצך לרומם ולקדש את נשמתך, אבל אם תישאר לישון על מיטתך לא תגיע לשום מקום...

כן הוא הדבר באלו הישנים ומתנגממים מרוב טוהר ועייפות מלאכתם בשיעור שבתות המדרש, עד כל זה מכיון שטרחו ובאו לביהמ"ד והצטרפו אל מעגל הלוסדים, הרי בסופו של דבר יגיעו גם הם לאורה של תורה, שכן 'המאור שבה יחזירנו למוטב' (איכה רבה פתחתא ד, לא כן אותם המדרשים את רגליהם מבית המדרש וישינים להם על מיטתם הם לא יגיעו לשום מקום...

והלא אף כשנדרשים על הגמרא עושים בכך נחת רוח לפני אבינו שבשמים כמו שכתב בספר "מעשה אורח" פירוש למאור ימים נוראים על פיט הנאמר במסוף ליום א' דראש השנה (ברכת גבורות קרובין תפן במכון) חז"ק: "אטושים להחיות בטללי שנה. פירש הר"ר יחיאל ספרי ש'אטושים' הם עמי הארצות האטומים מלימוד התורה. ועתיד הקב"ה להחיות בטללי שנה, כשלוסדים התלמידים וישינים על הספר, הקב"ה משמר את הדין היוצא מפרהם ועושהו טל להחיות עמי הארצות" עכ"ל. – הרי שמהם הרוק שיוצא מפייהם כשנדרשים וישינים על הספר, מזה נופא עתיד הקב"ה להחיות את ישראל.

והנה בודא פשוט, שמן הראוי להשתדל מאוד שלא להגיע בעייפות וכבדות לשבתא קדישה, וכן לא אל

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

'סיפורי סבתא'

כמלמד בתלמוד תורה אני תמיד מחפש דרך לרומם ולקדם ילדים על מנת שיגיעו להישגים חדשים בהתאם ליכולות שלהם. ילד אחד שזנב ומתוק בעל כישרונות בולטים, אך בפועל השתולל והפריע במהלך השיעורים.

באותו שבוע החלטתי לעשות לו מבצע מיוחד ולנסות למקד אותו בחומר הנלמד, הצעתי לו שאם הוא ילמד השבוע טוב ולא יפריע בלימודים, אתן לו ביום שישי 'פתק נחת' מיוחד להורים שלו שיעשה להם נחת גדול.

הילד הפיקח הגיב: "השבוע זה לא שווה, כי גם ככה אנחנו נוסעים לסבתא וריזמאן בנתיבות!!!!" הגבתי: "נו, אדרבה, סבתא וריזמאן תשמח מאוד מאוד לקבל פתק נחת!!!!" הילד השתכנע ולמד אותו שבוע כפי שאני בעצמי לא האמנתי שהוא מסוגל ללמוד.

המתנתי ליום שישי לכתוב לו פתק שמגיע לו, אלא שלהקב"ה היו תוכניות אחרות עבורי. ביום שישי התבשרתי בצער גדול על פטירתה של סבתא האהובה שלי. הלכתי ללוויה ואף ספדתי לה בצער על האובדן הקשה. דבר אחד הטריד את מחשבותי כל הרף והוא: ידידיה המתוק שמחכה לפתק נחת, ואם הוא לא יקבל את הפתק, האמון שלו ייברר ולא אוכל לאחות את הקרעים... זה שסבתא שלי נפטרה זה עבורי סיפורי סבתא, כי הילד צריך את הפתק. הגעתי הביתה אחרי הקבורה והתפללתי לה' שינתן לי רעיון מה לעשות.

פתאום חשבתי: "כמה ריזמאן יכולים כבר לגור בעיר נתיבות? הלא זה שם אשכנזי, ובנתיבות של אז היו יותר בני עדות המזרח... התקשרתי למידיעין ובקשתי את שמו של ריזמאן בנתיבות. התקשרתי למספר ומאחורי הקו אישה מבוגרת: "שלום, האם הגעתי לסבתא של ידידיה?" הסבתא מאחורי הקו אישרה ושאלה במה מדובר? הסברתי לה שמדבר המלמד של ידידיה ורציתי לספר לה עד כמה הוא מיוחד ולומד חזק ולא מפריע... היא התרגשה ואמרה: "רגע, רגע!!! אני צריכה ללכת להביא עט ודף כדי לכתוב את הדברים, אחת אף אצור להגיד לידידיה מה הרב סיפר עליי????!!!!!!" המתנתי בסבלנות, והכתבתי לה מגילה שלימה וסיימנו בשבת שלום.

האבא סיפר לי ביום ראשון: "אין לך מושג מה עשיתי!!!! כל הדרך לנתיבות הילד בכה שהרב הבטיח לו פתק, והרב לא הגיע. הגענו לבית של סבתא, והסבתא קיבלה את ידידיה בהתרגשות, והקריאה לכולם אל הפתק המיוחד שהרב הכתיב לה בטלפון. בנוסף היא יצאה במיוחד לקנות ממתקים מיוחדים לכבוד המאורע והשמחה כל השבת הייתה שלימה כאשר הסבתא לא מפסיקה להלל את הנכד המיוחד שלה!!!!"

מאותו שבוע ידידיה הפך לילד השקדן של הכיתה ועלה ופרח מאז בספסל הלימודים.

ב"ה ר' אברהם

הפענוץ לזכות את הרבים בספרי של השגחה פרטית פוזרן לשלח אל ר' ששה סמואלס בפוסט: 15326517922

או ל: o.y.wines@gmail.com

באותה מלחמה קשה שבין גרמניה לרוסיה המציאו הרוסים לראשונה את פצצת הגז, שבמקום לירות אש וחומר נפץ היו יורים גז קטלני, שהיה מסוכן מאד מחמת התפשטותו של הגז על פני רוחב רדיוס ענק, וכך היו מבריחים בפצצות אלו את האויב.

השמועה על מחדלי המלחמה הגיעה גם לאזני הגנרלים הגרמניים שלא הצליחו להבין מדוע אין החיילים נלחמים כנגד הרוסים בחירוף נפש כדרכם. ושלוו את אחד הגנרלים מרמי הדג

שבצבא שיידד הוא אל השטח כדי לדומם את מורל החיילים וכו'. ירד אפוא אותו גנרל העטור בעיטורי גבורה רבים אל חזית הלחימה הסתובב בירב כבוד והדר בין המנות, ונאם בפני החיילים נאומים חוצבים ועורשים על חובתם הגדולה לארץ מולדתם ועל מסירותו של הלוחם עד טיפת דמו האחרונה וכו'.

באחת ההרצאות נפלה לפתע פצצת גז בקרבת מקום ממש באמצע ההרצאה של הגנרל - תיכף ומיד כשנשמעה נפילת פצצת הגז השתטחו כל החיילים כמו רגע על הארץ, כפי שאומנו בפקודות ברורות שקיבלו ממפקדיהם. כאשר בעידן ההוא היה זה פצצה חדשה ומחדשת ועדיין לא המציאו את מסכות האב"כ המגנים מהשפעת הגז, ויש סכנה גדולה בשאיפת האוויר המורעל בגזים הרעילים, ולכן היו חיילים להשתטח על הארץ ולהתחבא גם את הפנים באדמה, ולנשום מעט מעט דרך האדמה המסננת את האוויר.

הגנרל האדום שלפי רום גילו ומעמדו כבר לא היה משתתף אז בלחימה עצמה ולא הכיר את הפצצות הללו ואת דרכי המגנה מהם כראותו את כל החייל כולו משתטח על פני הארץ, כולל המפקדים והקצינים חרה אפו מאוד, הוא רתח מזעם והחל זועק בכעס רב: מה קורה כאן? מה זה הפחד שתקף אתכם פתאום? מוסיף שכמוכם! מדוע אינכם משיבים מלחמה השערה? הנה אני כבר יותר מחמישים שנה בצבא מעולם לא נסוגנו ולא פחדנו מכלום! תמיד לחמנו בעוז ובגבורה אדירה תוך כדי סיכון חייו בחירוף נפש! והנה כאן רק שומעים קול פצצה אחת שאפילו לא נפלה על ראשכם כי אם בקרבת מקום, וכבר ששתחמים ונופלים על הארץ? מדוע אינכם תופסים את התחמים ויורים בחזרה לכיוון מוצא האש?

אולם המפקדים שבשטח הסבירו לו לגנרל הזקן היטב את שינוי צורת הלחימה, וזה אמרו לו: שטע נא קצין אלוף עליון ונבדל: תדע לך שהשתנו כאן כל כללי הלחימה, מחמת שינוי התחמושת ודרכי לחימה האויב כנגדנו. מה שהיה טוב ונכון בימך, אינו בהכרח שמתאים גם ללחימה שבימינו! אם בומגר היה צריך לקום אל מול הוורים ולירות בחזרה בתחמושת ואש חיה, הרי כיום השתנו הכללים! מי שנשאר לעמוד בשטח נפילת פצצת גז הרי צועד הוא לקראת מוות בטוח, ולהציל את חי החיילים! ורק לאחר שתחלוף הסכנה לקום ולהשתער בעוז ותעצומות להשיב מלחמה השערה.

כן הדבר - סיים בעל הקדושת ציון את דבריו בנידון דידן, בומגניו כאשר היצד הרע המציא דרכי לחימה מחדשות ותנועות נוער שונות ומשונות צומחות ומתחדשות חדשים לבקרים וסוחפות אחריהם הרבה מאד בחורי קודש צעירי הצאן. מן ההכרח לשנות את דרכי הלחימה כנגדם ומה שהתאים לפני דורות במלחמת היצד אינו מספיק בדורותינו, עם התגברות אש הנסינות והתאווה הבעורת וכו' - לכן הוכרחה לשנות בזה ולצוות אף על הבחורים להשתתף בעריכת השולחנות וכדומה, ולהתקיים בהם "הובא אל הפתח", כדי להחזיר בהם חיות וחמימות ואהבת קודש, שיהיו מחוסנים כנגד הורם הקשה של כוחות הטומאה וההצניעות, ובכך יהיו מחוסנים ואיתנים להתגבר ולהתעצם במעלות התורה והקדושה בדרך הישר והטוב.

האי גברא רבא ויקרא, איש הדמד, אוהב תורה ולומדיה הרב פנחס גרשון ב"ר אברהם זצ"ל לנכבר • נל"ע ט אייר תשע"ז • תנצבה.

אמרה קצרה. משל. סיפור.
להתחיל את השנה החדשה עם 'שלחן שבת' ברמה אחרת

מיב הפנינים

לשלחן שבת

פנינים יקרות אחרות עדינה על פי טעמים וסיפורים

על התורה

מאוצרו המעוד של הרב רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההוצאה לכל ספרי מכון טיב: 0733-22-76-09 מקבלים ללא עלות דמי משלוח

הוא זה ואיזהו המתחבא שם אונטערן טיש? לא נותרה שום בריה, ור' דוד נאלץ לצאת נכלם ממקום מחבואו, ונעמד בבושת פנים לפני רבו הק. הצדיק החל בלבלב אש קדש להטיח בו דברים כדורבנות שאין בחורים צריכים לעסוק בחסידות! ודרש ממנו במפגיע תיכף ומיד לחזור לבית המדרש ולעסוק בלימוד גפ"ת כשהוא מוכיחו בארבה עצומה: כשזוכים לחוש טעם הנפלא של מתיקות התורה אין צורך עוד לכלום כד"א (אבות ה' כב) הפוך בה והפוך בה דכולא בה: ברם משנתמה הרבי הקדוש בעל "קדושת ציון" מאבוב זצוק"ל ה"ד לאדמ"ר שניה בזה מדרכי אבותיו, וצויה על כל הבחורים כולם מקטן ועד גדול להשתתף גם הם בעריכת השולחנות מדי שבת בשבת. - ואף כי בתחילה היה נראה כדבר חידוש שהתקבל מעט בתמימה, כאשר ידוע עד כמה הקפידו בצאנו שלא לשנות מאומה ממנהג האבות הקדושים. אבל לאחר תקופה הובר הדבר ונדעה צדקת דרכו, שהיה חכם עדיף מנביא וראה את העתיד שיהיה דור קשה מאד ובפרט לצעירי הצאן. כנודע שלפני מלחמת העולם השנייה היה סחף אדיר של כל מיני "תנועות נוער" שונות ומשונות שקמו בישראל למיניהם אשר רבים חללים הפילה, כשהרבה נפשות מבחורי ישראל נפלו ברשתם רח"ל. והיה זה סכורה השעה לבסס הדק היטב את קהילות הקדוש וחצרות החסידים ולקרר ליבות בחורי ישראל באהבה ובכיסופין, ובזמירות קודש לקל חי בשבתות וימים טובים וכדומה.

ובכן שהתקיים בהם דין "הובא אל הפתח" הציל את לב הנוער מטמיעה והתבלבלות, שלא ילכו אחר הפיתיון שהציעו להם תנועות החופשיים למיניהם, מאחר שהיה להם בתוך החסידות מספיק חמימות [ווארמקייט] ופעילות וכו'. אחריו כבר היו עוד כמה קהילות שהלכו בדרכו ושיחפו את הבחורים בעריכת השולחנות וכדומה כדי להציל את הדור הצעיר, וכאשר נהוג כיום בכל החצרות ואף בין הצאנוער איינקלעך כידוע. בהודמנות אחת בתחילת שנות הנהגתו, נפגש פעם הקדושת ציון עם אחד מגדולי האדמו"רים שבדורו, כשנסמכו נכחו באותו מעמד חסידים רבים שהצטופפו לשמוע שיה סוד שרפי קודש של הצדיקים הגדולים ביניהם. - היה זה בתקופה הראשונה שלאחר החידוש והשינוי ששינה בענין הבחורים כשעדיין לא הכל הבינו עד כמה רחוקה ראייתו. בין השינוי שאלו אותו אדמו"ר על דבר השינוי ששינה ממנהג אבותיו בדרכי הנהגת הבחורים.

נענה הקדושת ציון ואמר: ברשותכם אפתח בספור קטן שהתרחש לא מזמן בעת מלחמת העולם הראשונה.

השיעור שבבית המדרש, ולעשות כל טעדיך כדי שיוכל לישון מעט מקודם ולהגיע עירני כדי שיוכל להתבשר ולקשר נפשו ורוחו ונשמתו היטב. - אך גם אם לא עלתה בידו, והרי הוא עייף ויגע אין להימנע משום כך מלבוא אל בית המדרש.

ואדרבה, לפעמים כשהיצד הרע רואה ויודע היטב את גדל ההשפעה הטובה שקדושה זו תשפיע לצמצם ולטהר את הנשמה, כאשר מעידים בנו חכמינו ז"ל להדיא (שם): "המאור שבה מחזירו למוטב!" - לפיכך משתדל הוא בכל כוחותיו להרדים את האדם שוב ושוב, כדי למשוך אותו אחריו והחוצה...

אך כשמתעקשים ומתמידים לבוא לבית המדרש בכוח יראה היצד במשך הזמן שאינו יכול להניא אותו מבית המדרש, ובין כך ובין כך הוא "הובא אל הפתח" הרי ממילא בבוא העת יעזוב אותו לנפשו, וכבר לא יחוש עוד כל כך בעייפותו, ויזכה להתעלות ולהתרומם בקדושה.

בחצרות הקודש שמגוע חסידות צאנו וענפיה היו מקפידים בדורות הקודמים שלא ישתתפו הבחורים הצעירים בעריכת השולחנות ושאר האירועים שבחצר הקודש, כאשר תורה וחזקן אותו זקן בעל ה"דברי חיים" זצוק"ל ז"ע.

סיבת הקפדה זו היתה כדי שינצלו הבחורים את כל זמנם בשלמות במכתב שנות הבחורות עם מרץ הנהגותיהם הללו, אך ורק ללימוד גפ"ת ובעיון עסק ההלכה. רוב רובם של האירועים והטישין ושאר ענייני החסידות היו מיועדים בעיקר לאברכים.

גם הלימוד בספרי חסידות והעסק בהם היה מיועד בעיקר לאברכים ולא הרשו לבחורים לעסוק הרבה בספרי חסידות, כדי שלא יתבטלו מעיקר לימודם הגלגל ותהיה דעתם מיושבת ומוקדשת אך ורק לעומקה של סוגיא ובירור ההלכה, כדרך בית צאנו לדורותיה. וסיפר לי הגאון המפורסם מורנו הרב רבי דוד קליין זצ"ל בעל "בית אדום", שהיה תלמיד נאמן לרבו הגדול בעל "מנחת אלעזר" זצוק"ל, וזהו להתאבק בעפר רגליו רבות בשנים ובשנות צעירותיו ובחורותיו יצק מים על ידו וישב ביישיבתו הרמה שבמונקאטש רבתי. [המונקאטשער רב מוכירו בספרי "דברי תורה" (ח"ו ס' פה) כשמתחבא בקושיא אלימא אחת והגאון רבי דוד שהיה אז בחור מתלמידי ישיבתו אמר בה יישוב נפלא. וכתב שם בזה"ל: "זכרתי מצטער בזה השיב הראש מתלמידי ישיבתנו ידד נפשי הרחיק ובקי בחדרי תורה הנפלא מ' דוד קליין ב"י מפה" עכ"ל ע"ש].

והנה כמנהג בית צאנו הקפידו שלא במונקאטש שלא יתעסקו הבחורים הצעירים בעניינים שבחסידות, והיה המנחת אלעזר ז"ע אוסר על הבחורים בתורף שלא לבטל מלימודם בשביל עריכת השולחנות והיה מקפיד על כך מאד. וידוע גדל הקפדתו בקודש בכל דבר וענין שהיה חשוב אצלו, שהיה עומד בו על המשמר בעוז.

וזה לי הגאון רבי דוד זצ"ל, שבהיותו מעודו תלמיד מובהק ודבוק בכל ליבו ברבו הקדוש והטהור היה קשה לו מאוד להשלים עם גזירה זו שלא לילך לטישען, וביקש והפציר ברבו להעניק לו הורמנא ורשות להשתתף בטיש. כאשר ידוע שהיה הצדיק עובד עבודתו בשולחנותיו הטהורים בדחילו ורחימו בקול רעש גדול, ושופע דברי תורה ונפלאים ועצומים ונפש התלמיד הצעיר כלתה לחזות בקודש. אבל הרבי לא הסכים בשום אופן להקל מן הקפידה שהייתה כנראה מוחזקת בידו מאבותיו הקדושים. ובפעם אחת אף התרעם עליו: דוד, אויב דו קוסטט גיי איך... [אם אתה בא לטיש אני הולך].

אף על פי כן לא היה ר' דוד יכול לעצור ברוחו והיה הולך לפעמים אל הטיש, וקיים בנפשו "הובא אל הפתח", והחביא עצמו היטב תחת השולחן, ומאזין לעבודת קדשו ושוחה בצמא מדברי הקדושים הקולחים מפי רבו בשפע רב. - הוא כמובן נצרך להתחבא שם היטב היטב כדי שלא ירגישו בו כלל, ואף לא יידעו בכלל שיש שם מישהו... שכן מיד היה הרבי שואל ודורש מי הוא זה המתחבא שם?!

פעם הרגיש אחד מיושבי הטיש בתנועה קלה שמתחת השולחן, והרכין מעט את ראשו לראות מה מתרחש שם, תיכף ומיד סימן לו ר' דוד חזק שיתעלה ממנו! - אבל המנחת אלעזר ביעניו הוידקות כבר חפס באותו רגוע וישייט ראו מיהרה מחתם השולחן, ומה דרוו רחמינו לדנוח מי

מוקד הזמנות ספרים
של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

הספר אצח
הספר אצח
הספר אצח